

Opschrift

Vergadering van 21 mei 2024

Nummer: 2024_MV_00309

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Jeroen Van Lysebettens: Bodycams in de Gentse Politiezone

Raadslid(-leden):

Jeroen Van Lysebettens - Groen

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De wet van 19 oktober tot wijziging van de wet op het politieambt wijzigt het gebruik van individuele camera's door de politie.

Het betreft onder andere het gebruik van bodycams. Voortaan is voor gebruik hiervan niet langer voorafgaandelijke principiële toestemming van de gemeenteraad nodig. Het inzetten van de bodycams door politieagenten is dus aan minder voorwaarden gebonden dan voorheen.

We begrijpen dat ook de wijze van gebruik van de bodycam door de wetswijziging gewijzigd werd.

Vraag:

1. Heeft deze wetswijziging implicaties voor het gebruik van de bodycam door onze Gentse flikken? Welke?
2. Hebben we interne regels of een handelingskader voor het gebruik van de bodycam, gezien het gebruik eenvoudiger gemaakt is

Antwoord

De recente wetswijziging met betrekking tot het gebruik van bodycams brengt veranderingen met zich mee, die van invloed zijn op hoe deze technologie wordt ingezet binnen zowel bestuurlijke als gerechtelijke politietaken.

Eerst een aantal inhoudelijke wijzigingen.

Ten eerste, de gevallen voor inzet van de bodycam zijn nationaal vastgelegd en nu verankerd in de wet op politieambt, en niet langer in lokale besluitvorming. De bodycams

worden in de wijziging als een afzonderlijke categorie gedefinieerd, zijnde de “individuele camera’s”.

Ten tweede zijn in de wet de inzetmodaliteiten opgenomen voor zowel opdrachten van bestuurlijke als gerechtelijke politie tijdens de duur en op de plaats van hun interventie. Het inzetten van de bodycam valt uiteen in 2 soorten beslissingen:

- het dragen van de bodycam (politieopdracht waarbij de bodycam op het politie-uniform moet worden bevestigd);
- en het activeren of effectief gebruiken van de bodycam (actieve handeling waardoor de opname effectief start).

Naast de inhoudelijke wijzigingen zijn er nog een aantal technische aanpassingen die binnen onze software aangepast zijn in overeenstemming met de wetgeving:

- Verplichte PRE-recording functie op alle toestellen, waarbij opnames van 30 seconden inclusief audio worden gemaakt.
- Aanpassing van de bewaartermijnen, met een minimumbewaartermijn van 30 dagen vanaf de opname en een maximumtermijn van 365 dagen. Voor specifieke toepassingen zoals gerechtelijke procedures, tuchtzaken of pedagogische doeleinden, gelden specifieke bewaartermijnen.

Deze veranderingen beogen ook het gebruik van bodycams te uniformiseren, maar duiden ook het belang van het waarborgen van de privacy en het respecteren van wettelijke richtlijnen bij het verzamelen en bewaren van videomateriaal.

Door deze aanpassingen zijn politiediensten beter uitgerust om hun taken uit te voeren terwijl ze tegelijkertijd rekening houden met de rechten en behoeften van alle betrokkenen.

Deze volledige aanpassing vereist een aantal maatregelen voor ons korps waaronder technische aanpassingen zoals daarjuist meegegeven, een sensibiliseringscampagne die vanaf begin juni wordt gelanceerd, informatiesessies via ons e-learning platform voor het gehele korps en een communicatiecampagne in samenwerking met onze dienst communicatie gericht op onze prioritaire gebruikers.

Deze maatregelen zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen binnen ons korps op de hoogte zijn van de nieuwe richtlijnen en om het juiste gebruik van bodycams te bevorderen in overeenstemming met de geldende wetgeving en beste praktijken.

Verder werd er naar aanleiding van de wetswijziging een gemeenschappelijke omzendbrief GPI104 opgesteld waarin dwingende richtlijnen zijn opgenomen voor het gebruik van bodycams binnen alle Belgische politiediensten.

Alle operationele personeelsleden van PZ Gent en aspiranten kunnen op vrijwillige basis een bodycam gebruiken in de toegestane gevallen. Onder andere in de richtlijnen opgenomen:

* De bodycam kan **niet** gebruikt worden in de fouilleerruimten en bij een Salduz verhoor.

* Er dient extra aandacht te worden besteed aan minderjarigen en kwetsbare personen zoals vastgelegd in de kindreflex. Er moet extra gewaakt worden wat de meerwaarde is van het filmen en wat een mogelijke negatieve impact van het filmen zou kunnen zijn op de minderjarige.

* Wanneer men een opname start, is het in principe verplicht de interventie integraal te filmen zodat men kan beschikken over opnames die de volledige interventie omvatten. Dit verkleint de kans op latere betwistingen.

* De politieambtenaar beslist zelf om de bodycam te dragen én te activeren, volgens eigen inschatting rekening houdend met het LOPS-principe (legaliteit-opportuniteit-proportionaliteit en subsidiariteit). Daarnaast kan ook een rechtstreeks betrokken persoon vragen om de bodycam te activeren, men dient dan de bodycam effectief in te schakelen voor zover dit de uitvoering van de opdracht niet in het gedrang brengt; als men deze vraag weigert zal men motiveren waarom men dit niet doet en hiervan melding maken in het PV of de fiche.

U hoort het collega, de wetgever heeft de rechten van alle partijen meegenomen in de federale wetswijziging. Bovendien werden zoals al gezegd de dwingende richtlijnen voor het gebruik van bodycams binnen alle Belgische politiediensten in een gemeenschappelijke omzendbrief GPI104 opgenomen. We kunnen dus vaststellen dat de nieuwe federale richtlijnen heel dicht aanleunen bij het lokaal handelingskader dat al werd gehanteerd, maar dus nu wordt vervangen.
